

Dvacet let nezávislého ověřování nákladů tisku ABC ČR

IF ABC

Ověřování nákladu tisku probíhá ve světě již více jak devadesát let. Na mezinárodní úrovni v této oblasti spolupracují organizace ve 33 zemích, které jsou sdruženy v mezinárodní organizaci IF ABC. Organizace The International Federation of Audit Bureaux of Circulations (IF ABC) vznikla v roce 1963. IF ABC schvaluje statut svých členů, který zaručuje, že ověřování probíhá podle mezinárodně uznávaných standardů a že v rámci jednotlivých ABC jsou zastoupeni představitelé vydavatelů, reklamních agentur a inzerentů. Jedná se o tzv. tripartitu.

Metodika ověřování není v rámci IF ABC jednotná. Každý nový člen IF ABC ji sice musí upravit podle statutu mezinárodní organizace, ale prostor pro respektování domácích podmínek zůstává.

Během let se v jednotlivých kancelářích ABC poskytované služby rozrůstaly díky nově vzniklým odvětvím, jako je ověřování vstupů na internet, venkovní reklama apod. Na základě toho došlo v nedávné době k úpravě názvu IF ABC. Nově zní celý název organizace The International Federation of Audit Bureaux of Certification.

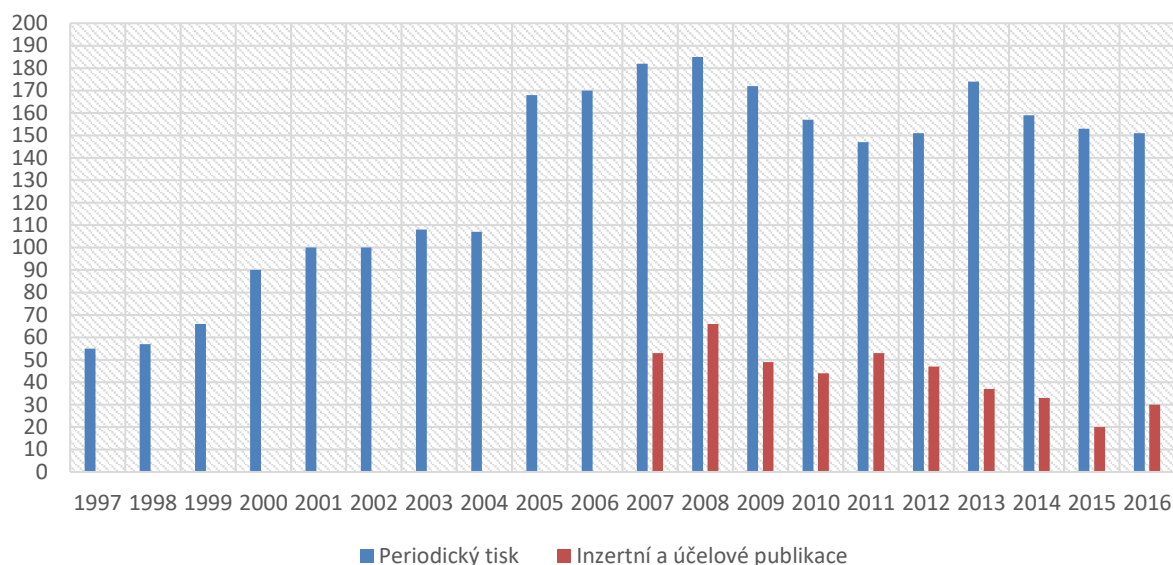
Vznik ABC ČR

V České republice zahájila ověřování nákladů tisku UVDT (dnešní Unie vydavatelů) již v roce 1993 prostřednictvím auditorské firmy. V roce 1996 zakládá UVDT (Unie vydavatelů) společně s organizacemi ARA (dnešní AKA, Asociace komunikačních agentur) a ČSZV (České sdružení pro značkové výrobky) Kancelář ověřování nákladu tisku ABC ČR (Audit Bureau of Circulations Česká republika). Již od následujícího roku, tj. od 1. 1. 1997, zajišťuje ABC ČR služby spojené s ověřováním nákladů tisku vlastními silami. V témže roce bylo ABC ČR rovněž přijato za řádného člena IF ABC.

V současné době je ABC ČR sdružením právnických osob s tripartitním zastoupením, které tvoří - Unie vydavatelů, Asociace mediálních agentur (ASMEA) a České sdružení pro značkové výrobky (ČSZV).

V době vzniku bylo členem ABC ČR 35 vydavatelství s 53 tituly. K dnešnímu dni je v systému ověřování nákladu tisku zapojeno 31 vydavatelů periodického tisku a 17 vydavatelů inzertních a účelových publikací. Celkem se pravidelně ověřuje 151 periodických titulů a 22 inzertních a účelových publikací.

Počet ověřovaných titulů v letech 1997 až 2016

Ověřování nákladu tisku

ABC ČR je nezávislým subjektem, který poskytuje služby na základě veřejně publikovaných metodik, které byly zpracovány zástupci profesních organizací, kteří jsou členy Metodické komise ABC ČR. Ověřování nákladů tisku probíhá ve dvou samostatných systémech, z nichž se každý řídí svou vlastní metodikou. První systém slouží pro ověřování periodického tisku, tj. pro ověřování titulů s prodejní cenou. Druhým systémem je ověřování inzertních a účelových publikací, tedy publikací, které jsou zpravidla dostupné zdarma, za členský nebo jiný poplatek, který není cenou publikace.

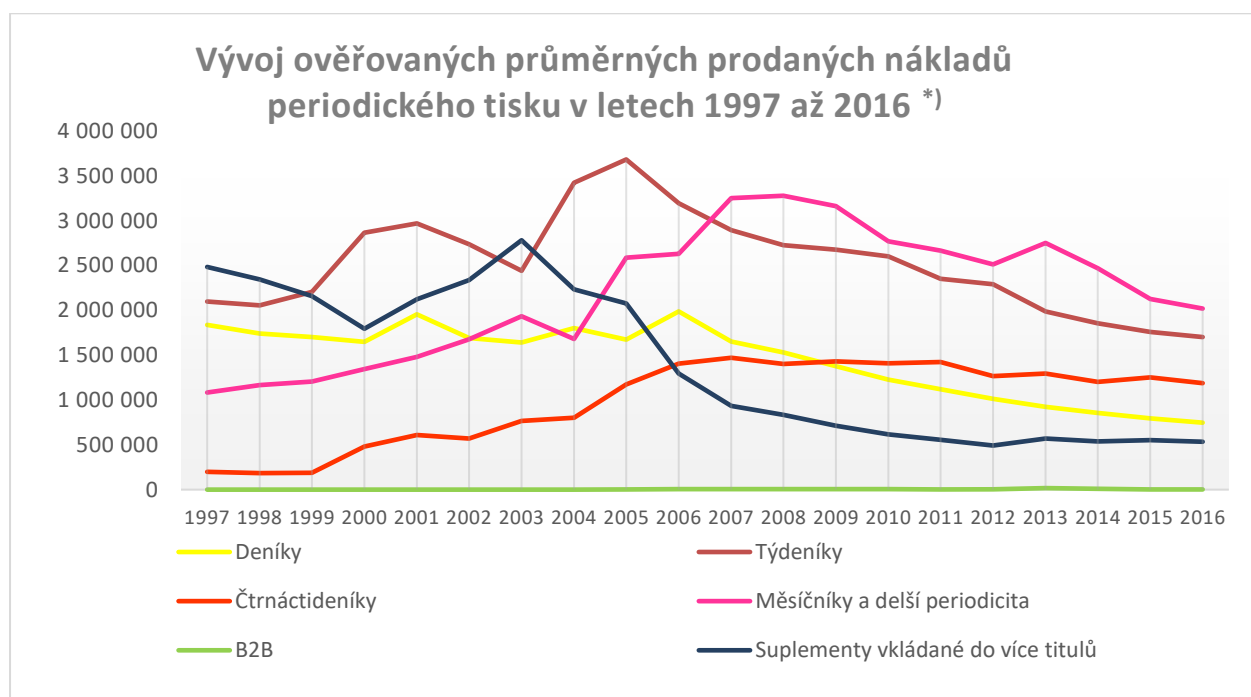
První metodika pro ověřování nákladu periodického tisku čerpala především ze švýcarského modelu, a to zejména z důvodu obdobné struktury vydávaných publikací se silným podílem regionálního tisku, obdobné velikosti a počtu obyvatelstva. Švýcarsko bylo zároveň patronem ABC ČR při přijímání za člena IF ABC na vídeňském kongresu v roce 1997.

V počátcích byly v rámci ověřování nákladu periodického tisku ověřovány pouze celkové položky tištěného a prodaného nákladu. Tolerance mezi nahlášeným a na auditu zjištěným nákladem byla původně 5 %. Po pár měsících byla metodika pro ověřování periodického tisku novelizována a povolená odchylka byla snížena na 1 %. Další změnou bylo samostatné vykazování výtisků do zahraničí a u deníků bylo zavedeno publikování průměrných nákladů za jednotlivé dny v týdnu.

Na přelomu tisíciletí se tiskový trh vyvíjel poměrně bouřlivě a s jeho vývojem musely držet krok i změny metodik a to zejména změny metodiky pro ověřování periodického tisku. K první významné změně metodiky došlo v roce 2001. Nastalo samostatné vykazování předplatného a volného / pultového prodeje a nově bylo možné si nechat ověřit v rámci periodického tisku i řízenou a ostatní distribuci, tj. výtisky distribuované zdarma nebo pod povolenou hranicí prodejní ceny. Od roku 2004 pak pokračují trendy

hlubší strukturalizace ověřovaných nákladů. Byl zaveden samostatně vykazovaný ostatní prodej, tj. kupující nenakupuje výtisky za účelem dalšího prodeje, ale využívá výtisky pro vlastní potřebu (např. dopravní společnosti, cestovní kanceláře apod.). V dalším roce se začal vykazovat samostatně prodej do zahraničí u předplatného a pultového prodeje a dále před samotným vstupem do systému každý titul musí projít tzv. vstupním ověřováním. V roce 2006 pak byla zavedena do metodiky nová položka, a to elektronická verze tištěného vydání hlavního titulu.

V současné době jsou v rámci ověřovaných nákladů periodického tisku zastoupeny prakticky všechny nákladově významné tituly. V následujícím grafu je vidět vývoj ověřovaných nákladů od roku 1997. Od roku 2005 dochází k neustálému mírnému poklesu celkových ověřovaných dat.

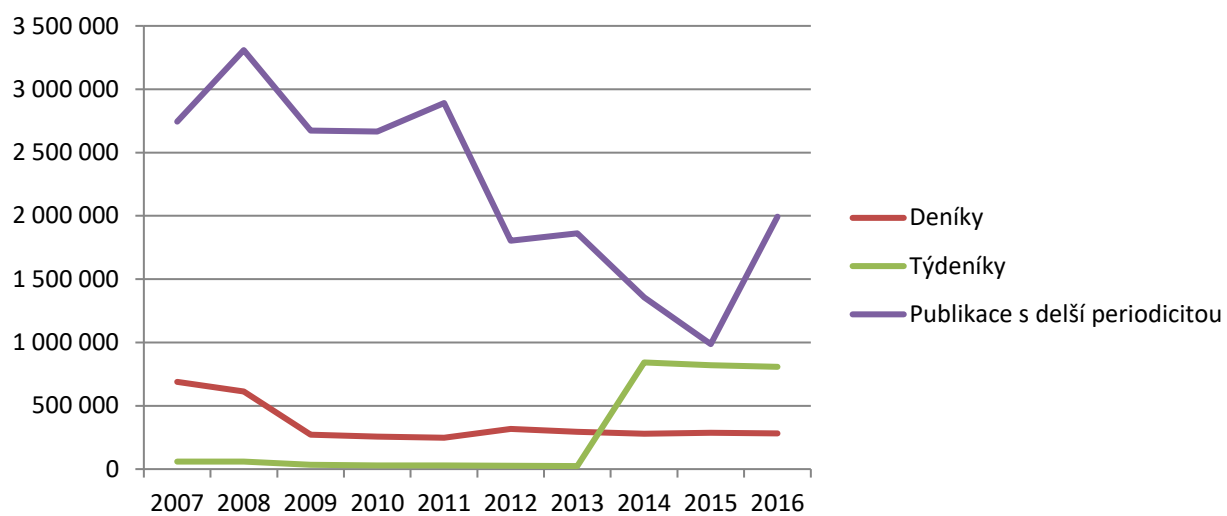
^{*)} rok 2016 je průměr za období 1 – 11/2016

Od září 1997 byl rovněž zaveden druhý, výše zmíněný, samostatný systém ověřování, a to ověřování inzertních a účelových publikací. V tomto systému jsou ověřovány publikace, které slouží k propagaci firem, výrobků a služeb, k inzerci nebo k jinému komerčnímu záměru. V systému ověřování inzertních a účelových publikací se původně ověřoval tištěný a rozeslaný náklad.

Hlavní změna u ověřování inzertních a účelových publikací přišla v roce 2007, kdy do té doby se inzertní a účelové publikace mohly nechat ověřovat kdykoliv podle svého uvážení a za jakýkoliv měsíc. Až od roku 2007 jsou inzertní a účelové publikace zveřejňovány a ověřovány pravidelně. V systému je nově standardně ověřován jen tištěný náklad. V rámci nadstandardních služeb se pak ověřuje řízená distribuce a počet distribučních míst.

V následujícím grafu je zachycen vývoj tištěného nákladu inzertních a účelových publikací od roku 2007, kdy se začal náklad u všech publikací přihlášených do systému ověřovat pravidelně.

Vývoj ověřovaných průměrných tištěných nákladů inzerčních a účelových publikací v letech 2007 až 2016 *)

*) rok 2016 je průměr za období 1 - 11/2016